

Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy dla uczniów szkół podstawowych z historii:

Zakres wymagań na pierwszy stopień:

1. Cywilizacje starożytne:
 - a) porównanie koczowniczego trybu życia z osiadłym;
 - b) cywilizacje Starożytnego Wschodu (Mezopotamii, Egiptu i Izraela) oraz cywilizacje starożytnej Grecji i Rzymu - lokalizacja w czasie i przestrzeni oraz charakterystyka struktur społecznych i systemu wierzeń
 - c) systemy sprawowania władzy oraz organizacja społeczeństwa w Egipcie, Atenach peryklejskich i Rzymie;
 - d) najważniejsze osiągnięcia kultury materialnej i duchowej świata starożytnego w różnych dziedzinach: filozofii, nauce, architekturze, sztuce, literaturze; e) narodziny oraz rozprzestrzenianie się chrześcijaństwa.
2. Świat islamski i Bizancjum:
 - a) zasięg podbojów arabskich i ich wpływ na Europę;
 - b) zasięg i osiągnięcia cesarstwa bizantyjskiego;
 - c) dostrzeganie różnic między chrześcijaństwem wschodnim i zachodnim.
3. Władza, społeczeństwo i kultura średniowiecznej Europy:
 - a) państwo Franków;
 - b) rozłam w Kościele w XI wieku; c) relacje pomiędzy władzą cesarską a papieską; d) system lenny i podziały społeczne w średniowieczu;
 - e) życie średniowiecznego miasta i wsi;
 - f) kultura rycerska; g) styl romański i styl gotycki; h) rola Kościoła (w tym zakonów) w dziedzinie nauki, architektury, sztuki i życia codziennego.
4. Polska w okresie wczesnopiastowskim:
 - a) państwo pierwszych Piastów i umiejscowienie jej w czasie i przestrzeni;
 - b) okoliczności przyjęcia chrztu przez Piastów oraz następstwa chrystianizacji Polski;
 - c) kryzys, odbudowa i rozwój państwa Piastów za rządów Kazimierza Odnowiciela i Bolesława Śmiałego;
 - d) dokonania Bolesława Krzywoustego
5. Polska w okresie rozbitcia dzielnicowego:
 - a) przyczyny oraz skutki rozbitcia dzielnicowego;
 - b) przemiany społeczne i gospodarcze, z uwzględnieniem ruchu osadniczego; c) sytuacja międzynarodowa ziem polskich w okresie rozbitcia dzielnicowego; d) proces zjednoczenia państwa polskiego na przełomie XIII i XIV wieku.
6. Polska w XIV - XV wieku:
 - a) rozwój terytorialny państwa polskiego w XIV i XV wieku;
 - b) dokonania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie polityki wewnętrznej oraz w polityce zagranicznej; c) unia Polski z Litwą;
 - d) związki Polski z Węgry w XIV i XV wieku;
 - e) relacje polsko-krzyżackie w XIII-XV wieku; f) rozwój monarchii stanowej i uprawnień stanu szlacheckiego (do konstytucji nihil novi).
7. Wielkie odkrycia geograficzne:
 - a) przyczyny i skutki odkryć geograficznych;
 - b) najważniejsze dokonania odkrywców na przełomie XV i XVI w.
8. Europa w XV i XVI wieku:
 - a) cechy renesansu europejskiego i najważniejsze osiągnięcia przedstawicieli tej epoki;
 - b) przyczyny i następstwa reformacji;
 - c) kontrreformacja w Kościele katolickim.
9. Polska i Litwa w czasach ostatnich Jagiellonów:
 - a) najważniejsze wydarzenia w dziedzinie polityki wewnętrznej ostatnich Jagiellonów;

- b) polityka zagraniczna ostatnich Jagiellonów;
 - c) unia realna pomiędzy Polską a Litwą;
 - d) demokracja szlachecka;
 - e) życie gospodarcze w XVI wieku;
 - f) największe osiągnięcia polskiego renesansu;
 - g) reformacja na ziemiach polskich.
10. Rzeczpospolita Obojga Narodów i jej sąsiedzi w XVI i XVII wieku:
- a) stosunki wyznaniowe i narodowościowe w Rzeczypospolitej oraz główne założenia konfederacji warszawskiej;
 - b) okoliczności uchwalenia artykułów henrykowskich i zasady wolnej elekcji;
 - c) przyczyny i skutki wojen Rzeczypospolitej z Rosją, Szwecją i Turcją;
 - d) przyczyny i następstwa powstania Bohdana Chmielnickiego na Ukrainie;
 - e) zakres chronologiczny i zasięg terytorialny potopu szwedzkiego;
 - f) najważniejsze bitwy w XVII wieku: pod Kircholmem, Kłuszynem, Chocimiem, Zbarażem, Beresteczkiem, Wiedniem;
 - g) kultura baroku - przykłady architektury i sztuki.
11. Europa w XVII i XVIII wieku:
- a) monarchia absolutna na przykładzie Francji Ludwika XIV;
 - b) idee oświecenia w nauce, literaturze, architekturze i sztuce;
 - c) reformy oświeceniowe w Prusach, Rosji i Austrii.
12. Rzeczpospolita Obojga Narodów w I połowie XVIII wieku:
- a) przejawy kryzysu państwa w epoce saskiej;
 - b) pozycja międzynarodowa Rzeczypospolitej w czasach saskich.
13. Powstanie Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej:
- a) przyczyny i następstwa amerykańskiej wojny o niepodległość;
 - b) wkład Polaków w walkę o niepodległość Stanów Zjednoczonych.
14. Wielka rewolucja we Francji:
- a) główne przyczyny rewolucji i jej rezultaty;
 - b) Deklaracja praw człowieka i obywatela.
15. Rzeczpospolita w dobie stanisławowskiej:
- a) przykłady naprawy państwa za panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego;
 - b) obrady Sejmu Wielkiego oraz najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja;
 - c) konfederacja targowicka i jej następstwa;
 - d) polskie oświecenie i przykłady sztuki okresu klasycyzmu.
16. Walka o utrzymanie niepodległości w ostatnich latach XVIII wieku:
- a) zmiany terytorialne w Rzeczypospolitej w czasie rozbiorów;
 - b) przyczyny i skutki powstania kościuszkowskiego;
 - c) przyczyny wewnętrzne i zewnętrzne upadku Rzeczypospolitej.
17. Epoka napoleońska:
- a) wojny napoleońskie;
 - b) utworzenie Legionów Polskich we Włoszech;
 - c) powstanie Księstwa Warszawskiego, jego ustrój i terytorium;
 - d) przemiany polityczno-ustrojowe i społeczno-gospodarcze w Europie w okresie napoleońskim;
 - e) postawy Polaków wobec Napoleona i stosunek Napoleona do sprawy polskiej.

Literatura:

1. Podręcznik do nauki historii dla szkół podstawowych.
2. Atlas historyczny